

**здорові
рішення**
для відкритого суспільства

РІЧНИЙ ЗВІТ 2025

Благодійний фонд «Здорові рішення для відкритого суспільства»

Дорослі в кімнаті

Війна не завершиться. Навіть якщо Росія в найближчий час погодиться на якусь форму словесного перемир'я, вона продовжить періодично атакувати Україну на таку глибину, на яку дістають її ракети та брехня. Це та реальність, із якої ми виходимо, коли плануємо майбутнє «Здорових рішень». Це та реальність, у якій українці швидко дорослішають.

Що означає бути «дорослим»? По-перше, **вміти визнавати проблеми**. Війна не лише створила для України нові виклики. Вона підкреслила чи навіть поглибила існуючі раніше: недоступність медицини у віддалених громадах, низьку тривалість життя, неефективність наркополітики, розірваність системи протезування, негуманність встановлення інвалідності, несамостійність лікарської спільноти, консервативність військової медицини. «Здорові рішення» працюють із усіма цими темами навіть якщо вони непопулярні. Навіть якщо деякі теми незручні та замовчуються. Ми все одно проводимо дослідження, спілкуємося зі стейкхолдерами у галузях та шукаємо рішення, засновані на даних.

По-друге, **дорослі люди агентні**. Це цінність нашої організації й це риса партнерів, з якими ми працюємо. Вони всі — лідери у своїх галузях. «Здорові рішення» займаються питаннями військової медицини з 3-ім армійським корпусом

та 2-им корпусом Національної гвардії «Хартія». Реформують протезування з Protez Foundation, Superhumans Center, UNBROKEN Ukraine та Esper Bionics. Створюють «Здорові громади» з найактивнішими жителями цих громад. Змінюють наркополітику за участі суддів Верховного суду, авторів нового Кримінального кодексу та, вперше в історії України, — Комісією з наркополітики Центральної, Східної Європи та Центральної Азії у повному складі.

По-третє, **дорослі люди думають про майбутнє**. Тому «Здорові рішення» не лише запускають та підтримують нові інституції, але й допомагають їм стати самозарадними. Наприклад, ми навчаємо членів Ради громадського контролю при НСЗУ та розробляємо для них регламент, структуру, план ротачії членів — усе, щоби далі Рада могла працювати без нас. Краматорські мобільні медичні команди вже навіть довели, що можуть працювати без нас, поки тривала перерва у фінансуванні.

По-четверте, **дорослі люди — системні**. «Здорові рішення» не пропонують просто ідеї: ми розмовляємо мовою комплексних документів, що передбачають конкретні зміни. У випадку реформи системи протезування та реабілітації це цільовий законопроект. У роботі з військом це Проект положення про систему громадського здоров'я. Для «Здорових громад» — цільові програми.

І, звісно, **дорослі вміють вести діалог та поважати одне одного**. Тому «Здорові рішення» прагнуть конструктивної комунікації між українським суспільством та державними інституціями. Лише так ми зможемо подолати ті грандіозні виклики, які стоять перед нами. І збудувати нову, збалансовану та ефективну систему, що поважатиме гідність людини.

Про нас

Благодійний фонд
«Здорові рішення для відкритого
суспільства» — це правонаступник
напрямку «Громадське здоров'я»
Міжнародного фонду «Відродження».

«Здорові рішення» засновані Міжнародним фондом «Відродження» у 2022 році. Його очільницями стали Вікторія Тимошевська, яка з 2008 року очолювала програму МФВ «Громадське здоров'я», та Тетяна Гавриш, керуюча партнерка юридичної компанії ILF, координаторка Харківської експертної групи підтримки медреформи, що має понад двадцять років досвіду захисту прав пацієнтів.

Сьогодні «Здорові рішення» — це 22 людини, які разом займаються дослідженнями, розробкою політик та адвокацією у сфері охорони здоров'я. Ми прагнемо, щоб система ефективно працювала на людину, а людина — почувалася гідно та суб'єктно.

Команда «Здорових рішень»

Співзасновниці Вікторія Тимошевська та Тетяна Гавриш

Пріоритети, над якими ми працюємо:

01

ДЕОКУПАЦІЯ ТА РЕІНТЕГРАЦІЯ

Повернення української системи охорони здоров'я на деокуповані території та її функціонування у повоєнний період.

02

ВІЙСЬКОВА МЕДИЦИНА

Трансформація системи та засад військової медицини відповідно до принципів людської гідності.

03

РЕАБІЛІТАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ

Повернення ветеранів до цивільного життя. Проведення досліджень для реформування системи реабілітації ветеранів та ветеранок в Україні.

04

ІНДЕКС ЗДОРОВ'Я

Щорічне дослідження ставлення та поведінки українських домогосподарств/родин щодо власного здоров'я, системи охорони здоров'я, поведінки у разі настання захворювання й фактичного досвіду у взаємодії з системою охорони здоров'я.

05

ЗДОРОВА ГРОМАДА

Розвиток та просування моделі здорової громади, політичного лідерства в громадах через фокус здоров'я як складової людського капіталу.

06

НОВІ ІНСТИТУЦІЇ

Підтримка нових інституцій, покращення доступності та якості медичних послуг в співпраці із НСЗУ та ДОЗ МОУ.

07

ЖІНОЧЕ ЛІДЕРСТВО

Жіноче здоров'я та лідерство, посилення рівноправної участі жінок у суспільних процесах, боротьба з дискримінацією.

08

ВІЛЬНИЙ ЛІКАР

Зміна статусу лікаря в системі охорони здоров'я: економічна свобода, свобода професійних рішень, персональна відповідальність. Вільний лікар — вільний пацієнт.

09

ГУМАНІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ ЩОДО НАРКОТИКІВ

Переосмислення наркополітики на основі прав людини, зменшення шкоди, декриміналізація споживачів наркотиків та розширення доступу до допомоги.

Здорова громада

«Географія нашої роботи — вся Україна»

◆ «Здорові громади»

◆ «Здорові громади», які долучилися у 2025 році

«Здорова громада» — це проєкт, покликаний розумно сфокусувати увагу та ресурси громад на здоров'ї своїх мешканців. Цю концепцію БФ «Здорові рішення» запозичили в Німеччині, де її вже понад тридцять років реалізує, зокрема, громада Кінцигталі. Результати подібного впливу повільні, але помітні: люди в Кінцигталі живуть, у середньому, на півтора роки довше, ніж у сусідніх громадах.

«Здорові рішення» адаптували німецьку модель для України та реалізують її через створення у громадах Інтегратора — групи активних мешканців, що представляють різні місцеві спільноти: міську раду, школу, громадські організації, бізнес, медіа чи медичні заклади. Інтегратор отримує статус офіційного дорадчого органу при міській/сільській раді, й разом його учасники мають кілька завдань: зібрати дані, що допоможуть зрозуміти потреби громади, обрати пріоритети для необхідних інтервенцій, створити нові політики збереження здоров'я й покращення якості життя в громадах, відслідкувати ефективність таких політик та інвестицій у здоров'я громади.

При цьому важливо розуміти, що «Здорова громада» — це не про будівництво лікарень чи закупівлю антибіотиків. Інтегратори зазвичай пропонують ефективні, але нестандартні підходи до здоров'я: посилювати довіру між мешканцями громади та лікарями, створювати простори для спілкування та соціалізації, інвестувати в парки та велосипедні

маршрути, допомагати пацієнтам із хронічними хворобами ставати більш освіченими й поінформованими та надавати їм постійну підтримку.

Сім громад, які вже долучилися до проєкту, запровадили чимало різних ідей, що враховують їхні потреби та специфіку: від високогірного Ясіня до прифронтового Краматорська. Наш спільний досвід та відпрацьовані механізми тепер дозволяють ефективно масштабувати проєкт.

У 2025 році до проєкту приєдналися дві нові громади Миколаївської області — Баштанська та Вознесенська. Їх залучення проходило вже не лише через спілкування з експертами «Здорових рішень» (ми кілька разів відвідали кожен з громад), але й через занурення у практичний досвід — візит у Бучанську здорову громаду. Там досвідчені колеги змогли передати новачкам свій досвід, розповісти про уроки та найкращі практики й головне — поділитися натхненням та показати, що це можливо.

Ярмарок здоров'я, Буча

Наш спільний досвід та відпрацьовані механізми тепер дозволяють ефективно масштабувати проєкт.

Форум «Здорових громад», Київ

Наприкінці року ми зібрали в Києві всі дев'ять «Здорових громад», щоб ті могли познайомитися, порівняти результати та обмінятися інсайтами. Це був один із наших найтепліших Форумів, де зібралися представники органів місцевого самоврядування, НСЗУ, МОЗ, ветеранських організацій, міжнародні партнери.

Також «Здорові громади» — це один із найважливіших проєктів «Здорових рішень». Тепер, коли ми маємо напрацьовані та відтестовані механізми, ми плануємо протягом 2026 року збільшити кількість здорових громад удвічі. А у 2027 році підтримати створення Альянсу «Здорових громад» — організації, яка буде об'єднувати 50 громад з усієї України.

Батьки «Здорових громад» Олена Решетняк та Михайло Довгопол

Звісно, ми не женемося за числами, збільшуючи кількість громад, які впроваджують цю модель. Кожна зі «Здорових громад», перш за все, має повноцінно та вичерпно реалізувати принципи проєкту. Але ми вважаємо, що для цієї ініціативи важлива критична маса: що більше людей до неї залучені, то ефективніші її інтервенції.

Мобільні медичні команди

3 749

виїздів до пацієнтів

Мобільна медична бригада в Бахмацькій громаді

Повномасштабна війна поглибила та ускладнила проблеми українських громад: у прифронтовому Краматорську, наприклад, тисячі людей залишилися без доступу до медичної допомоги через фізичну небезпеку, порушення роботи громадського транспорту, стан доріг, виїзд їхніх родин/сусідів, вік та, власне, хвороби.

«Здорові рішення» у 2024 році дослідили досвід мобільної медичної допомоги в Україні та підготували аналітичний звіт, який має допомогти донорам й уряду, громадам і медичним закладам, формувати нові політики. Також ми створили формат для того, щоб така допомога не лише надавалася ситуативно, але й залучала людину до системи охорони здоров'я.

Мобільна медична бригада у Краматорській громаді

Мобільні медичні бригади складаються з трьох людей: лікаря, медичної сестри та водія. Причому зазвичай ідеться про місцевих спеціалістів, які вже знають свою громаду та пацієнтів. І продовжують працювати з ними системно.

Найбільше у статистиці, якою почали ділитися з нами новостворені медичні бригади, вражали два числа. Кількість пацієнтів, які роками не зверталися до лікаря. Та кількість пацієнтів, у яких під час оглядів вперше виявляли проблеми, про які люди навіть не підозрювали, — наприклад, підвищений рівень цукру в крові.

Метою проєкту є не лише консультація лікаря, але й скерування до вузького фахівця за потреби, видача рецептів та ліків, обстеження та інші медичні маніпуляції.

Найбільше у статистиці, якою почали ділитися з нами новостворені медичні бригади, вражали два числа. Кількість пацієнтів, які роками не зверталися до лікаря.

Та кількість пацієнтів, у яких під час оглядів вперше виявляли проблеми, про які люди навіть не підозрювали, — наприклад, підвищений рівень цукру в крові.

Ініціатива показала себе ефективною, тож у 2025 році ми масштабували проєкт на ще три громади: Лозівську на Харківщині, Бахмацьку та Корюківську на Чернігівщині.

На практиці запуск такого проєкту означає, що ми консультуємо громаду з організаційних, фінансових та управлінських питань організації роботи мобільних медичних команд, ділимося практичним досвідом, навчаємо людей (у 2025 році навчили 38 медичних працівників та 5 водіїв мобільних

команд), закуповуємо ліки та витратні матеріали для забезпечення безперебійної роботи команд. Крім того, ми допомагаємо командам налагодити дійсно сталу, незалежну від нас самих роботу: у перерві між проєктами «Здорових рішень» Краматорська громада змогла знайти іншого донора та фінансувати частину мобільних команд за власні кошти.

Сьогодні в усіх чотирьох громадах мобільні медичні команди вже самовіддано працюють. Протягом 2025 року вони провели 3 749 виїздів до пацієнтів: це в середньому 10 виїздів кожного дня. Із них 1 463 виїзди провели до людей старше 65 років. 351 виїзд — до людей з інвалідністю.

Лікарі систематично навчаються, мають експертну та психологічну підтримку, впродовж дії проєктів стають універсальними лікарями загальної практики. Так ми робимо медичну допомогу не лише доступною для мешканців прифронтових громад, але й якісною та регулярною.

Крім того, минулого року у громадах стартували нові послуги. Тепер допомогу людям надають також психолог — зайве пояснювати, наскільки це важливо у прифронтових районах; гінеколог — вагітність, онкоскринінг, хронічні захворювання, можливість провести УЗ-дослідження — все дуже ускладнилося в умовах війни. Окремі жінки, до яких приїздили спеціалісти, не були у свого лікаря по десять років. Кажуть: «Не було можливості виїхати».

Ми вважаємо цю модель ефективною для всієї України й не лише під час війни. Тому проводимо адвокаційні зустрічі для масштабування ініціативи.

Мобільна клініка, Бахмацька громада

Стратегічні партнери — стратегічні результати

Люди — це головний ресурс для оборони України. Саме тому «Здорові рішення» вважають пріоритетною своєю співпрацю з 3-ім армійським корпусом та 2-им корпусом Національної гвардії «Хартія», про яку ми оголосили у жовтні 2025 року.

З того часу ми провели з їхніми медиками, у різних форматах, вже близько десяти подій: обміни досвідом, презентації, тематичні експертні зустрічі. Усі вони стосувалися покращення системи військової медицини та порятунку життів і здоров'я військових.

Така співпраця має просту логіку: «Трійка» — один із найефективніших корпусів Збройних сил, «Хартія» — один із найефективніших корпусів Національної гвардії. І, коли ми говоримо про ефективність, йдеться не лише про знищення ворога, але й про збереження власних людей: нижчий рівень втрат, кращі показники лікування поранених, більша кількість бійців, які повертаються в стрій.

Ми подумали, що обмін досвідом та найкращими практиками між такими підрозділами піде на користь усім Силам оборони. Особливо коли вони знайдуть спільні рішення, які можна масштабувати.

Коли ми говоримо про ефективність, йдеться не лише про знищення ворога, але й про збереження власних людей: нижчий рівень втрат, кращі показники лікування поранених, більша кількість бійців, які повертаються в стрій.

Зустріч із представниками місцевих громад та цивільної системи охорони здоров'я, Харків

«Здорові рішення» виконують у цій співпраці кілька функцій:

Інституційну

Ми ініціюємо, організуємо та модеруємо ефективні зустрічі, систематизуємо їхні висновки, плануємо наступні.

Юридичну

Експерти «Здорових рішень» допомагають перетворити ідеї на нормативно-правові документи, які органічно влітаються у державну та військову системи.

Адвокаційну

Ми робимо так, щоб громадяни, військові, політики почули та зрозуміли важливість змін військової медицини.

Серед тем зустрічей, про які ми вже розповідали публічно: проблеми системи військової медицини, регіонарна анестезія, співпраця військових із місцевою владою (військово-цивільне співробітництво), система громадського здоров'я у війську. Тобто всі ті теми, які назвали найбільш актуальними самі військові.

Цей проєкт — один із пріоритетних для «Здорових рішень».

Експертні команди оцінювання повсякденного функціонування особи

~~МСЕК~~

ЕКОПФО?

«Здорові рішення» прагнуть, щоб система працювала, а людина — почувалася гідно. Відповідно дуже природно, що у 2025 році нашу увагу привернула реформа системи МСЕК.

Медико-соціальні експертні комісії роками займалися тим, що фактично таврували людей статусом «інвалідності», подекуди беручи за це хабарі та змушуючи пацієнтів проходити принизливі процедури. Запровадження системи Експертних команд з оцінювання повсякденного функціонування особи (ЕКОПФО) обіцяло докорінно змінити ці підходи. Аж до того, щоб відмовитися від акценту на обмеженнях (інвалідності) та перейти до акценту на можливостях (функціонування).

БФ «Здорові рішення» глибоко дослідив процес втілення реформи, перші результати її роботи та перші проблеми.

Для цього наші експерти обрали чотири підходи: проаналізували нормативно-правові документи, проаналізували статистику роботи ЕКОПФО та перші судові рішення щодо неї, провели анкетування лікарів/пацієнтів та взяли глибокі інтерв'ю. Усі висновки ми окремо підтвердили в партнерських організаціях, цільовою аудиторією яких є люди, що проходять ОПФО.

Результати дослідження вийшли змішаними: ми виявили, що ЕКОПФО дійсно функціонують як нова система, а не просто як перейменовані МСЕК: оцінювання тепер має зрозумілу структуру, забезпечує більше прав та можливостей пацієнтам, людям стали доступні зручні електронні процеси. Але це все — лише вершина айсбергу, якою мала би стати повноцінна реформа.

Нижче ватерлінії, на рівні системи, помітно, що до Верховної Ради все ще не подано профільний законопроект про ОПФО; лікарі відчувають брак часу та фінансової компенсації; механізми оскарження рішень експертних команд малоефективні; частина обіцяних елементів не діє (ніхто не оцінює, наприклад, оточення пацієнта).

Уся реформа наразі зводиться виключно до медицини — без залучення, серед інших, Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності, Міністерства у справах ветеранів, Міністерства економіки, довілля та сільського господарства, Міністерства освіти і науки України.

Але «Здорові рішення» переконані, що реформа ОПФО має стратегічну важливість для України, якщо втілити її якісно. Внаслідок російської агресії ще сотні тисяч військових та цивільних отримають поранення, які вплинуть на їхні життя. Попередня система пропонувала таким людям статус, пільги та фактичне виключення з суспільства. Але натомість ми можемо вплинути на будівництво іншої системи — такої, що допоможе людям з інвалідністю жити повноцінне життя та брати участь у відновленні України.

Щоб наблизити таку реальність, «Здорові рішення» вже працюють над новим проєктом у галузі ОПФО — ми плануємо запустити публічний індекс реформи, який наочно демонструватиме медіа та громадянам, які з елементів реформи ОПФО досі не втілені. А також нагадуватиме про них державі.

Крім того, ми готові надавати підтримку для покращення й оптимізації впровадження реформи, що сприяло би захисту прав пацієнтів і допомагало лікарям максимально ефективно використовувати свій час, знання та навички.

Презентація дослідження ЕКОПФО, Київ

Попередня система пропонувала таким людям статус, пільги та фактичне виключення з суспільства. Але натомість ми можемо вплинути на будівництво іншої системи — такої, що допоможе людям з інвалідністю жити повноцінне життя та брати участь у відновленні України.

Наркополітика

Вживання наркотиків — це проблема не окремої людини, а цілої системи. Вона складається з боротьби з організованою злочинністю, надання медичних послуг, психосоціальної підтримки та реалізації низки ініціатив на рівні родин та громад, молодіжної політики, стану психологічного здоров'я та добробуту громадян і, на жаль, у випадку України — ситуації у війську й реабілітації ветеранів.

Цю проблему абсурдно й неможливо намагатися вирішити штрафами й ув'язненнями, але саме до них зводився каральний радянський — а потім і пострадянський — підходи.

Благодійний фонд «Здорові рішення для відкритого суспільства» системно та на багатьох рівнях працює для гуманізації української наркополітики. І 2025 рік виявився у цьому контексті надзвичайно успішним.

Нарешті прийнято Стратегію державної наркополітики до 2030 року, яка закріпила курс України на гуманізацію політики, гармонізацію зі стандартами ЄС та перехід від каральної до людиноцентричної моделі. БФ «Здорові рішення» забезпечував експертний та адвокаційний супровід прийняття Стратегії, консолідував позиції громадянського суспільства, ініціював професійні консультації.

Ми допомогли закласти основу для регулювання низки знеболювальних та ліків для замісної терапії, щоб українська практика використання та відповідні обсяги узгоджувалися з сучасними клінічними настановами, міжнародними стандартами.

Ми опублікували три глибоких дослідження: про ситуацію з наркозалежністю в Силах оборони загалом, про шляхи виявлення та лікування наркозалежних військових, про судову практику щодо військовослужбовців, які вживають наркотики. Результати цих досліджень вражаючі: у 98% випадків суди карають звичайних споживачів, а не тих, хто виготовив чи продав їм ці наркотики. Боротьба з залежністю у Силах оборони часом зводиться до «саджання на яму». Ніхто точно не знає й не рахує, скільки військовослужбовців мають досвід вживання, але кількість кримінальних справ зростає.

3

дослідження

10

публічних подій

13

публікацій у медіа

Зустріч із розробниками нового Кримінального кодексу

Дискусія про зміну боротьби з наркозалежністю у війську, Львів

Ці та інші результати лягли в основу нашої адвокації для виправлення ситуації.

БФ «Здорові рішення» встановив контакти зі стейкхолдерами в галузі: урядовцями, представниками суддівського корпусу, дослідниками, ветеранськими організаціями. Деякі групи були залучені до реформування наркополітики вперше — зокрема, суддівський корпус чи розробники Кримінального кодексу. Ми змогли потрапити в ті кола, де раніше аргументи щодо гуманізації наркополітики не були почутими.

Крім українських стейкхолдерів, «Здорові рішення» встановили контакти з профільними та впливовими міжнародними організаціями: Eurasian

Harm Reduction Association, International Drug Policy Consortium, United Nations Office on Drugs and Crime. Окремо варто згадати про Eastern and Central European and Central Asian Commission on Drug Policy, яка вперше відвідала Україну в повному складі за сприяння «Здорових рішень».

Ми провели десять різних публічних подій на тему наркополітики, щоб привернути увагу до різних аспектів проблеми: ситуації в Силах оборони, гармонізації з європейським законодавством, регулювання контрольованих речовин, змін до Кримінального кодексу та інших. Це були як експертні зустрічі та презентації, так і великий Форум із наркополітики.

Деякі групи були залучені до реформування наркополітики вперше — зокрема, суддівський корпус чи розробники Кримінального кодексу. Ми змогли потрапити в ті кола, де раніше аргументи щодо гуманізації наркополітики не були почутими.

Оскільки тема наркополітики стигматизована у суспільстві, а системні зміни в Україні неможливі без громадської підтримки, ми не забуваємо і про активну комунікацію в цьому проєкті. За рік ми опублікували тринадцять матеріалів у медіа та понад двадцять дописів у соціальних мережах. Так ми не обмежуємо свій вплив експертною бульбашкою, а формуємо запит на зміни в суспільстві.

Проєкт триває, і ми вже визначили п'ять нових напрямків для своїх зусиль на найближчий час: створення нового експертного органу (Інтегрованих груп), запуск профільної «Здорової громади», нове дослідження (про перспективи та наслідки декриміналізації канабісу в Україні), робота з новим стейкхолдером (поліцією) та нова комунікаційна кампанія (про образ сучасного наркозалежного).

Підтримка НОВИХ інституцій

Національна служба
здоров'я України

РАДА
Громадського
Контролю НСЗУ

DOT

АГЕНЦІЯ
ОБОРОННИХ
ЗАКУПІВЕЛЬ

Нові інституції — ключ до вирішення старих проблем

«Здорові рішення» прагнуть підтримувати конструктивних та ефективних агентів змін у галузі охорони здоров'я, тож у 2025 році ми активно працювали з Національною службою здоров'я України та Радою громадського контролю при цій же службі.

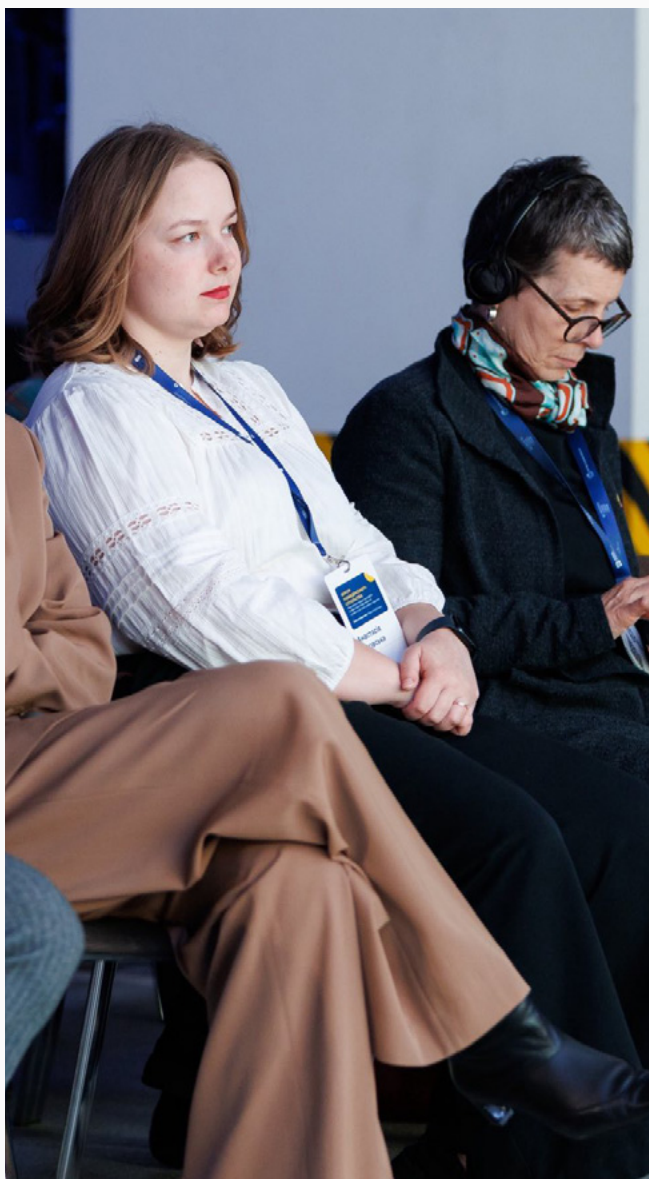
Йдеться не про банальну фінансову підтримку, а про знання та експертизу, якими можуть поділитися «Здорові рішення». Наприклад, у проєкті з НСЗУ фокусом нашої уваги стало проведення моніторингових, які організовує служба. Цей інструмент прямо сприяє забезпеченню прав пацієнтів, тож «Здорові рішення» взяли участь у кількох моніторингах, підготували методичні рекомендації для їхнього проведення, розробили основні внутрішні документи. Це прицільне втручання, яке зробить механізм контролю ефективнішим, а отже — може покращити всю систему.

Другою точкою наших зусиль стала підтримка інституціоналізації роботи Ради громадського контролю при НСЗУ — органу, що покликаний бути своєрідним містком між Національною службою здоров'я та громадськістю. Він має слідкувати, щоб НСЗУ дотримувалася інтересів суспільства, і пояснювати суспільству особливості роботи НСЗУ та системи охорони здоров'я в цілому.

«Здорові рішення» протягом року займалися посиленням Ради: ми провели два профільних навчання та стратегічну сесію, допомогли організувати спільні зустрічі й налагодити контакт із Міністерством охорони здоров'я та ДП «Медичні закупівлі України», надавали експертну підтримку РГК в аналітиці, комунікації та юридичних питаннях, допомагали розробити регламент, структуру, плану ротації членів.

Зміни після Революції гідності доводять, що саме громадськість — головний рушій та запорука успіху для реформ охорони здоров'я в Україні. На початку 2026 року ми провели тематичний Форум громадянського суспільства, де зібрали десятки організацій, що працюють у цій галузі. Це була надзвичайно конструктивна та глибока подія, до якої приєдналися представники НСЗУ, МОЗ, «Здорових громад», ветеранських організацій. Форум наочно продемонстрував, наскільки виросло українське громадянське суспільство: воно може не лише говорити з державою на рівних, але й суперечити, радити, наполягати.

Ми вважаємо своїм обов'язком продовжувати таку роботу в майбутньому та підтримувати тих, хто змінює систему на краще.

Форум громадянського суспільства, Київ

Зміни після Революції гідності доводять, що саме громадськість — головний рушій та запорука успіху для реформ охорони здоров'я в Україні.

Спільний захід Ради громадського контролю при НСЗУ та «Здорових рішень», Київ

Коаліція протезування

Протезування —
(не) медична
послуга

> 20 000

протезів на рік

Публічна презентація законопроекту про протезування, Київ

Під час повномасштабної війни в Україні щороку проводять близько 20 тисяч ампутацій серед цивільних та військових. Забезпечення якісного протезування для цих людей — не просто обов'язок української держави, це стратегічна інвестиція в людський капітал.

Адже якісне протезування — це процес, що, з одного боку, повертає людину до повноцінного, активного життя. А з іншого — повертає державі громадянина, здатного робити свій внесок у суспільство. На жаль, діюча українська система протезування не здатна забезпечити ні повноцінне відновлення, ні навіть елементарний комфорт для пацієнтів. Маршрут допомоги заплутаний, контроль якості відсутній, ціни часто завищені.

Про глибину системних проблем свідчить уже той факт, що протезування навіть не вважається в Україні медичною послугою.

Коаліція «Здорових рішень», Protez Foundation, Superhumans Center, UNBROKEN Ukraine та Esper Bionics виступає за реформу галузі протезування в Україні. Ми ідентифікували конкретні проблеми та пропонуємо комплексне бачення змін, засноване на найкращих світових практиках, рекомендаціях Всесвітньої організації охорони здоров'я та власному досвіді учасників Коаліції, які роками успішно працюють у цій сфері.

Публічна презентація законопроекту про протезування, Київ

Разом з іншими учасниками Коаліції «Здорові рішення» підготували Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо реформування системи протезування в Україні». Він має не просто провести косметичний ремонт діючої моделі, а створити нову, цілісну систему протезування. Документ включає, серед іншого, зміни до маршруту пацієнта, ціноутворення та контролю якості протезних виробів.

Протезування повинно стати медичною послугою, що повністю знаходиться в компетенції Міністерства охорони здоров'я.

Щоб реалізувати ці зміни, Коаліція займається публічною комунікацією, веде політичні перемовини, проводить експертні зустрічі. Експерти «Здорових рішень» глибоко інтегровані в усі аспекти роботи Коаліції: дослідження, напрацювання нормативно-правових документів, організацію зустрічей, роботу з політиками, публічну комунікацію.

Комунікація

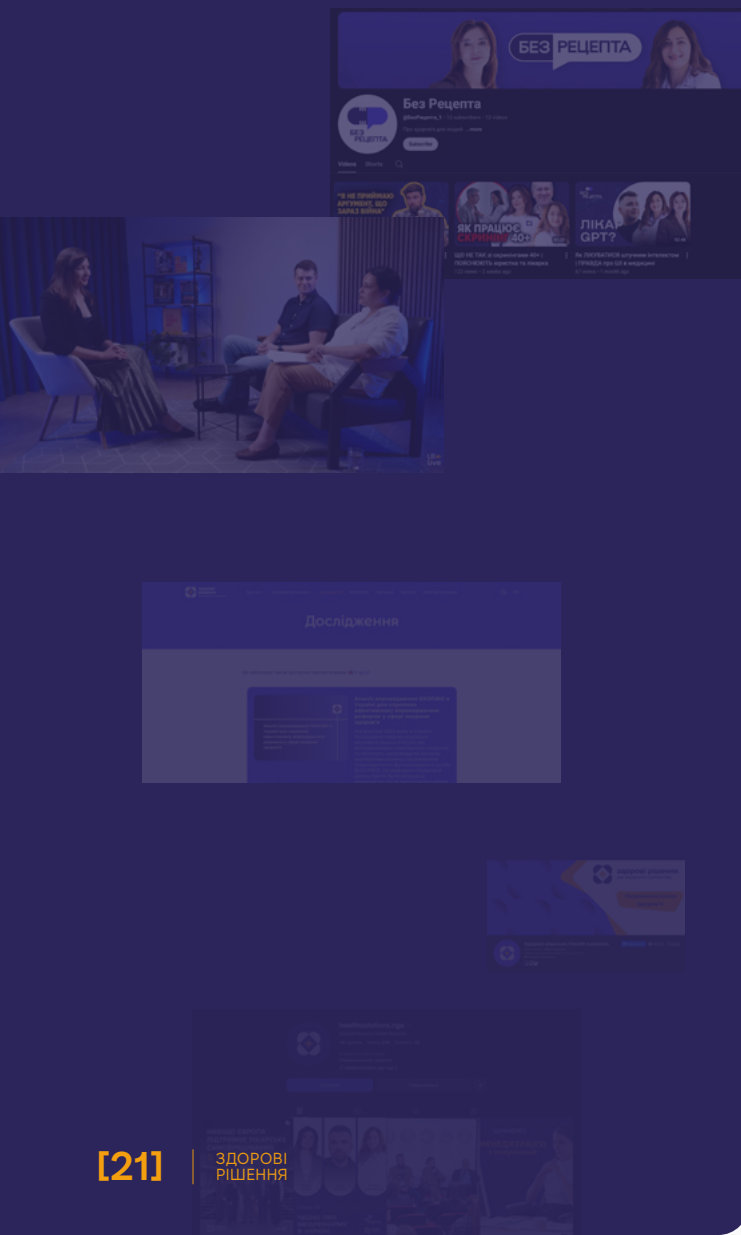
> 3 000 000

переглядів наших матеріалів

Українське суспільство вже не раз демонструвало свою суб'єктність у житті країни. Ми добре розуміємо, що для забезпечення справжніх, сталих змін «Здорові рішення» мають вести діалог не лише з міжнародними організаціями, українськими політиками та галузевими експертами. Ми повинні пояснювати свою позицію та діяти проактивно у публічному полі. Особливо тому, що деякі доведені світовою практикою кроки, які ми адвокуємо (як, наприклад, декриміналізація зберігання наркотиків для особистого вживання), можуть звучати контрінтуїтивно. А деякі теми, якими ми займаємося, попри свою суспільну важливість (як заміна МСЕК на ЕКОПФО) звучать занадто складно.

Ми повинні пояснювати свою позицію та діяти проактивно у публічному полі.

Загалом, у 2025 році «Здорові рішення» використовували інструмент комунікацій у чотирьох головних площинах:

01

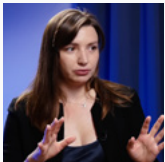
Соціальні мережі та сайт

Ми випрацювали візуальну стилістику, мову та рубрикацію для своїх соціальних мереж. Це найперший та найпростіший канал, аби подивитися, чим займаються і що підтримують «Здорові рішення». Крім того, у 2025 році ми запустили трансформацію свого сайту, який публічно презентуємо вже у 2026 році.

02

Співпраця з медіа

Для глибших аналітичних матеріалів, публічної адвокації, участі у суспільній дискусії експерти «Здорових рішень» готують колонки чи дають коментарі в українських онлайн-медіа: «Лівий берег», «Українська правда», NV, «Новинарня», «Дзеркало тижня», Liga.net, «Цензор.нет» та інших.

03

Проект «Боляче»

У рамках боротьби за свободу лікарської професії ми помітили, що українські медики бояться висловлювати власну думку або ж не мають для цього ефективного майданчика. Разом з «Лівим берегом» ми запустили проєкт відеоінтерв'ю «Боляче», що мав, серед іншого, стати таким собі сурогатним голосом для медичної спільноти: місцем, де лікарі могли би на умовах анонімності розповісти про свої проблеми, а ми передали би це у формі запитань топовим стейкхолдерам галузі. Усього вийшло десять випусків. Ми отримали позитивні коментарі від медичної спільноти. І продовжуємо працювати в напрямку свободи лікарської професії далі.

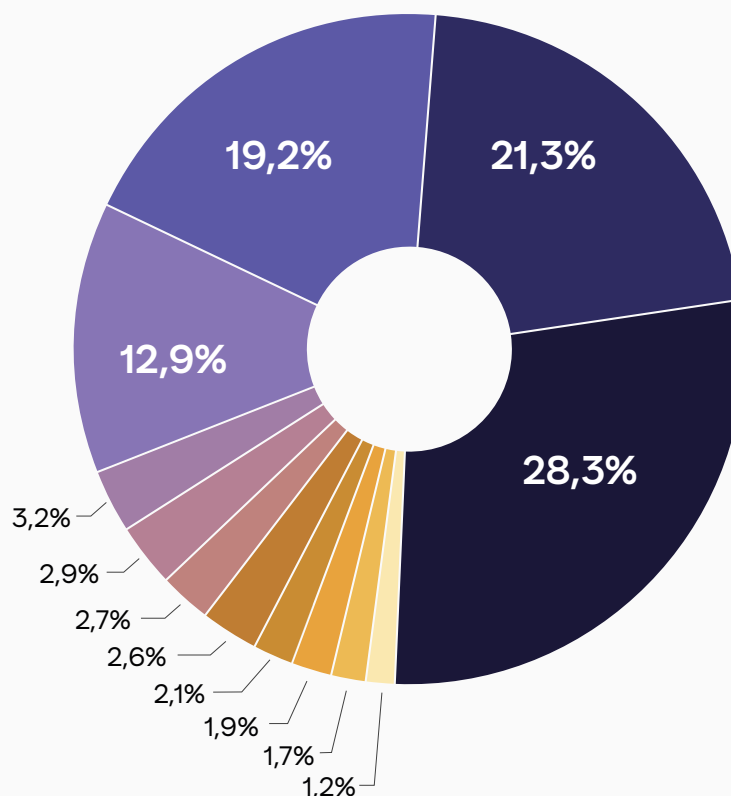
04

Подкаст «Без рецепта»

Це власна платформа, яку ми вважаємо перспективною та активно розвиваємо. Ведучі подкасту — Тетяна Гавриш та Вікторія Тимошевська, юристка та лікарка, співзасновниці «Здорових рішень». Кожні два тижні вони запрошують до себе на годинну розмову гостя, який представляє важливу для нас галузь: це розмови про військову медицину з керівницею медичної служби Третього армійського корпусу, розмови про стосунки пацієнта й лікаря з заступником головного медичного директора медичної мережі «Добробут», розмови про реабілітацію з директоркою Центру реабілітації «Лісова поляна». Цей подкаст — місце, де ми можемо вичерпно пояснити слухачам складну тему і підтримати свої дотичні проєкти.

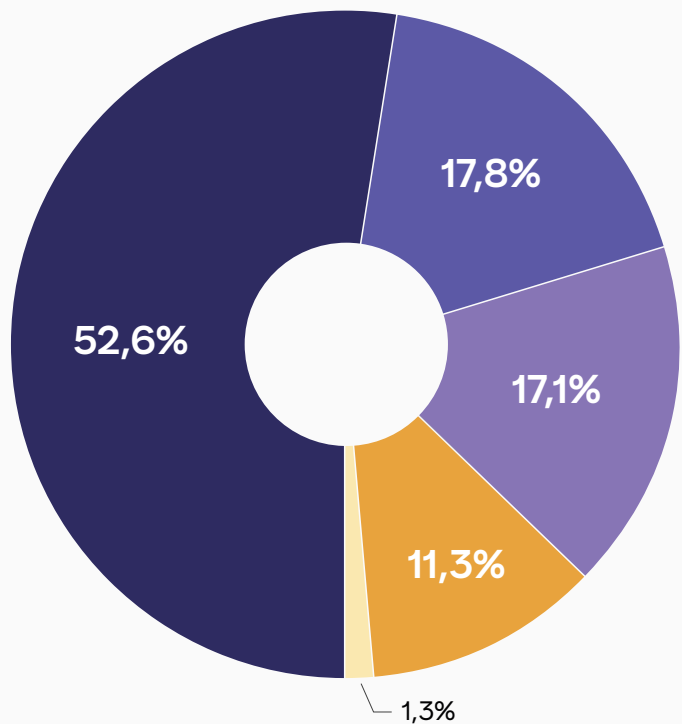
У 2026 році «Здорові рішення» планують приділити багато уваги розвитку наших комунікаційних спроможностей. Тому ви точно про нас ще почуєте;

Надходження коштів в розрізі проектів протягом 2025 року, %

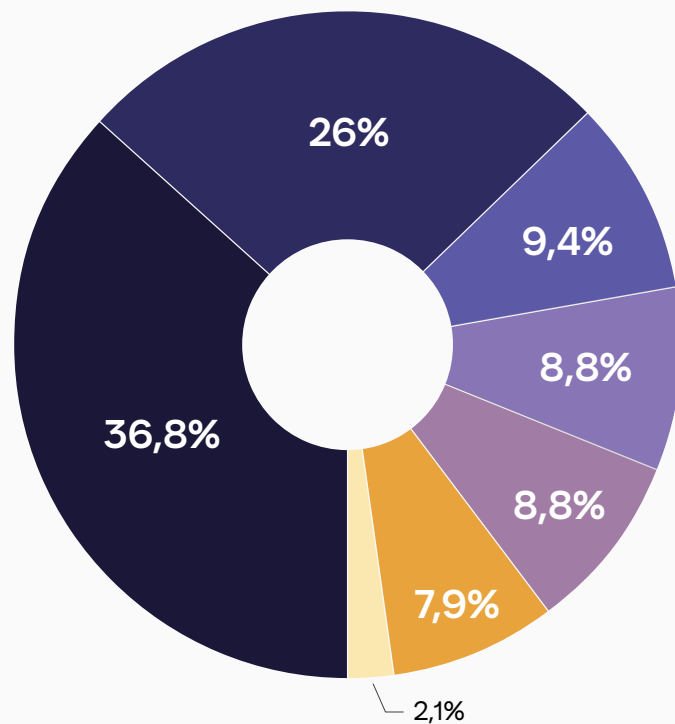
- **The Open Society Policy Center ("OSPC")** — підтримка статутної діяльності Фонду
- **Міжнародний фонд Відродження** — Забезпечення права на збереження ментального здоров'я та доступу до лікування цивільного населення та ветеранів в умовах війни та повоєнний період
- **Міністерства внутрішніх справ Чеської Республіки (МЕДЕВАК)** — Сійка, первинна медична допомога: підтримка кадрового потенціалу та мобільних виїзних бригад у Чернігівській області
- **Представництво CARE Deutschland в Україні за підтримки Міністерства внутрішніх справ Чеської Республіки** — Здоров'я для всіх: підтримка здоров'я постраждалих від конфлікту громад та відновлення системи охорони здоров'я на сході України
- **CARE Deutschland e.V. ("CARE DE") наданого Nachbar in Not (NIN)** — Соціальний захист та мобільна медична підтримка у прифронтових регіонах Східної України
- **Програма розвитку ООН в Україні — UNDP**
- **Світовий банк** — Сійкість реформування галузі охорони здоров'я в Україні
- **ІСАР «Єднання»** — Відновлення доступу до первинної медичної допомоги в прифронтових громадах: впровадження мобільних медичних бригад
- **ІСАР «Єднання»** — Експертна підтримка Ради громадського контролю при НСЗУ для посилення залученості громадянського суспільства до реалізації рішень та політик у сфері охорони здоров'я
- **ІСАР «Єднання»** — Інституційний розвиток БФ Здорові рішення
- **БО БФ СУПЕРЛЮДИ, ПРОТЕЗ ФОНДЕЙШН БФ** — Розробка профільного законопроекту для запуску реформування системи протезування
- **ІСАР «Єднання»** — Аналіз впровадження ЕКОПФО в Україні для сприяння ефективному впровадженню реформи у сфері охорони здоров'я: права пацієнта та роль лікаря в систему

Склад операційних витрат БФ «Здорові рішення» протягом 2025 року, %

- На проведення досліджень та послуги експертного супроводу
- Адміністративні витрати
- На адвокацію та комунікацію (проведення тренінгів та заходів)
- Надані гранти та безповоротна фінансова допомога
- Закупівля медичних препаратів та медичного обладнання

Структура витрат по напрямках діяльності БФ «Здорові рішення» протягом 2025 року, %

- Гуманізація політики держави щодо наркотиків
- Здорова громада
- Реабілітація ветеранів
- Підтримка нових інституцій (РГК, НСЗУ)
- Вільний лікар
- Військова медицина
- Деокупація та реінтеграція

Пріоритети на 2026 рік

«Здорові рішення», попри спадщину програми «Громадське здоров'я» Міжнародного фонду «Відродження», — це все ще доволі молода організація. А молоді організми швидко ростуть.

У 2026 році ми плануємо, без втрати якості, збільшити як свою команду, так і кількість проектів. Але головне — збільшити їхній вплив.

Минулого року ми провели дослідження ЕКОПФО, зрозумівши, що в реформі вже працює, а чого їй критично не вистачає. Тож у 2026 році «Здорові рішення» **запустять публічний Індекс реформи ЕКОПФО**, де будуть публічно моніторити прогрес змін.

Минулого року ми налагодили взаємодію з 3-ім армійським корпусом та 2-им корпусом Національної гвардії «Хартія» і провели цілий ряд зустрічей. У 2026 році ми будемо спільно з Третім армійським корпусом розбудовувати унікальний Аналітичний центр у сфері військової медицини.

Минулого року ми приєдналися до Коаліції протезування, взяли участь у створення законопроекту для реформуванні галузі та почали його адвокацію. Мусимо цього року зробити все, аби **якісні зміни для цивільних та ветеранів стали реальністю**.

Минулого року ми запустили дві нові «Здорові громади». Цього року **запустимо в кілька разів більше**, щоби проект набрав критичну масу й розпочав самопідтримвану ланцюгову реакцію по всій Україні.

Минулого року ми комплексно дослідили проблему вживання наркотиків у війську та активно шукали союзників серед національних і міжнародних стейкхолдерів. Цього року ми **спробуємо перетворити на союзників колишніх опонентів**.

Минулого року ми шукали різні підходи до запуску в Україні лікарського самоврядування, адже віримо у формулу «вільний лікар — вільний пацієнт». Цього року ми починаємо **адвокацію Реєстру людського капіталу в охороні здоров'я** — першого кроку до суб'єктності українських лікарів. Також цього року ми **проведемо новий «Індекс здоров'я»**, адже віримо, що всі рішення потрібно приймати на основі даних.

«Здорові рішення» в тій чи іншій формі планують продовжувати у 2026 році всі згадані в цьому звіті проекти та запустити нові, про які ми повідомимо згодом.

Ми дякуємо всім нашим партнерам, донорам, друзям та колегам. І працюємо далі.

